

Ja se sabia

Ara això ha esclatat. El que tothom sabia, el que tothom sospitava, s'ha confirmat. Els GAL van ser dissenyats, organitzats i finançats pel Ministeri de l'Interior. Ara Garzón ho ha aconseguit, o l'han deixat arribar més amunt. Ha tret de la claveguera l'organigrama tècnic dels GAL i n'ha assenyalat el responsable polític directe.

En la imatgeria dels GAL hi ha un símbol fixat en la retina pública d'aquest últims anys: la X, suposadament desconeguda, que presidia l'organigrama dels GAL en aquell dèbil i maquillat primer procés contra aquesta trama sinistra.

La X, la hi va posar Garzón, impotent o prudent davant la raó d'estat, i es va limitar a empresonar dos assalariats, Amedo i Domínguez. Però ningú no va dubtar que la X era coneguda, que tenia uns responsables tècnics dins el Ministeri de l'Interior, i uns responsables polítics, particularment el ministre d'aquells moments, José Barrionuevo, i el govern del PSOE com a col·lectiu, amb el seu president al capdavant.

Ara això ha esclatat. El que tothom sabia, el que tothom sospitava, s'ha confirmat. Els GAL van ser dissenyats, organitzats i finançats pel Ministeri de l'Interior. Ara Garzón ho ha aconseguit, o l'han deixat arribar més amunt. Ha tret de la claveguera l'organigrama tècnic dels GAL i n'ha assenyalat el responsable polític directe.

Per què ara i no fa sis anys, obeeix a diversos motius. Dir que és una venjança particular d'un jutge adelerat de protagonisme no s'avé amb la magnitud d'una decisió d'aquesta índole. Obrir una claveguera, o una part, requereix més consens. És evident que ja no és la mateixa, l'actitud de l'actual ministre de Justícia i Interior, Juan Alberto Belloch —que també té ganes de passar a la història— i la dels seus predecessors, Barrionuevo i Corcuera, molt més opaca que no pas l'actual i, sobretot, més barroera. Com a exemple, tenim les primeres declaracions de Barrionuevo quan va saber les detencions, fent un acte de solidaritat demagògic amb els suposats “represaliats”, destacant-ne la vocació de servei a la pàtria. Cal no oblidar tampoc la tasca silenciada de Fernando Salas, avui desaparegut, i d'alguns advocats més, que en el seu moment ja van denunciar que les ramificacions dels GAL arribaven molt amunt.

Però seria incomplet de limitar l'existència dels GAL als excessos de zel de tres o quatre funcionaris del Ministeri d'Interior i d'un ministre eixelebrat. Els GAL és un instrument més de la guerra bruta de l'estat, fill d'aquell Batallón Vasco-Espanol *amateur*, o Triple A, que va gaudir d'un ampli consens, tant en àmbits de la seguretat de l'estat, com en ambients militars i, cal dir-ho, també polítics. D'aquests últims, en seria el principal exponent Ricardo García Damborenea, avui fer-

vent admirador d'Aznar, però fins no fa gaire, dirigent socialista basc. Però n'hi ha més. Felipe González mateix, quan es va sentir assenyalat per l'afer dels GAL, va recordar als qui l'atacaven que “la democràcia també es defensa des de les clavegueres”.

En el terreny polític, també es destaca la suavitat amb què el Partit Popular ha tractat aquests dies dels GAL, oblidant un moment la seua agressivitat i demostrant el seu “patriotisme” quan la claveguera es desborda. En el terreny militar, les connivències són encara més explícites. Les declaracions d'un dels mercenaris reclutats per Amedo confirmen la presència d'un governador militar en algunes reunions dels GAL. Això se sap. Però després hi ha els qui no s'amaguen. Com Andrés Cassinello que, quan era cap de l'Estat Major de la Guàrdia Civil, va dir (setembre de 1985) que la dels GAL era “una campanya imaginativa, conduïda amb èxit”.

Els GAL formen part de la mateixa claveguera en què foren submergits una colla d'independentistes, un solstici d'estiu de 1992, convidats, recordem-ho, per Garzón mateix. Tres d'ells encara no n'han eixit, ni ha investigat encara ningú les denúncies per tortures presentades per molts dels detinguts. És interessant de comparar la forma com Garzón va detenir els independentistes catalans i la forma com ha detingut els responsables dels GAL; les hores que van passar en soterranis els uns, i la celeritat amb què han declarat a l'Audiència Nacional espanyola els altres, o fins i tot les hores que ha tingut un dels detinguts, Francisco Álvarez, “per a arreglar uns assumptes” abans de donar-se “voluntàriament”. És la diferència entre passar detingut per la claveguera o treballar-hi.

Ningú no vol mirar a les clavegueres, però tothom sap què hi ha i quins mamífers hi habiten. Ara hi ha entrat una mica de llum perquè algú ha aixecat una tapa. I s'ha vist, com tothom temia i sabia, que són molt brutes i que baixen plenes.